

Minimální preventivní program **ZŠ a MŠ Korouhev**

na období 2021/2022

(prevence sociálně patologických jevů, záškoláctví, zneužívání návykových látek, šikana a kyberšikana, vandalismus, terorismus)

zpracovala: Mgr. Veronika Jílková

Obsah

1. Úvod
2. Charakteristika školy
3. Cíle programu
4. Program
 - 4.1 Škola a školní prostředí
 - 4.2 Vzdělávání pedagogů
 - 4.3 Výuka
 - 4.4 Aktivity ve škole
 - 4.5 Prevence ve vyučovacích předmětech
 - 4.6 Řešení přestupků
 - 4.7 Úkoly na další období
5. Závěr
 - 5.1 Důležité kontakty

Příloha: Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních Č.j. MSMT – 22294/2013-1

1. Úvod

Nárůst různých sociálně patologických jevů včetně zneužívání návykových látek, šikany a vandalismu v populaci mládeže a dětí školního věku se staly celospolečenským problémem.

Žáci základních škol patří k nejhroženější skupině. Je proto důležité zahájit primární prevenci právě v době základní školní docházky a poskytnout žákům co nejvíce informací o zdravém životním stylu, slušném chování ve společnosti, drogové problematice (přiměřeně k věku žáků), bezpečném chování na sociálních sítích a zároveň naslouchat jejich problémům a otevřeně s nimi hovořit i na neformální úrovni.

2. Charakteristika školy

Základní škola v Korouhvi je součástí výchovně vzdělávací soustavy, je zařazena do sítě škol. Výchovně vzdělávací cíle vyplývají z postavení základní školy ve školském systému. Prvořadým úkolem školy je plnění povinné školní docházky a příprava žáků ke studiu na druhém stupni základní školy v Poličce a posléze na středních školách. Zabezpečuje rozumovou, mravní, estetickou, pracovní, zdravotní, tělesnou a ekologickou výchovu v souladu se zásadami humanity, demokracie a vlastenectví.

V právních vztazích vystupuje svým jménem a má odpovědnost vyplývající z těchto vztahů.

Škola se nachází v centru obce. Budova školy byla roku 2014 rekonstruována a zateplena. Ke škole patří venkovní hřiště, školní pozemek a altán.

Povinnou školní docházku na naší škole plní 32 dětí. Vyučování probíhá ve dvou třídách. V první třídě je vyučován 1. a 3. ročník (14 žáků), ve druhé třídě je vyučován 2. a 4. ročník (18 žáků)

Škola má školní družinu, kterou navštěvuje 30 žáků.

Prostory budovy jsou moderní, světlé a estetické. Na výzdobě se podílí žáci společně s učiteli. V obou učebnách jsou interaktivní tabule. V jedné z učeben je 7 stolních počítačů + 5 notebooků, ve druhé třídě je 12 notebooků. Počítače jsou vybaveny výukovými programy a mohou být využívány v rámci výuky nebo v rámci počítačového kroužku, který na škole probíhá.

Žáci v době přestávek využívají chodby ke hrám a drobným sportovním aktivitám. O velké přestávce chodí žáci spolu s vyučujícím ven na školní hřiště.

Škola žákům nabízí aktivity k využití volného času. Jsou to kroužky, které organizuje přímo škola a zaměstnanci školy (např. sportovní kroužek, kroužek dovedných rukou, počítačový kroužek). Ve škole dále probíhá náboženství a kroužek keramiky. Škola disponuje plně vybavenou keramickou dílnou.

Ve škole pracuje Školská rada v počtu 6 členů (2 zástupci pedagogů, 2 zástupci zřizovatele a 2 zástupci rodičovské veřejnosti)

Spolupráce a komunikace s rodiči probíhá nejen na třídních schůzkách, kde se projednávají úspěchy a neúspěchy žáků, ale i při individuálních schůzkách, kdy se řeší případné problémy dětí. Komunikace s rodiči je na dobré úrovni a to je jeden ze zásadních momentů, který eliminuje záškoláctví, kriminalitu, delikvenci a výskyt drog.

Vztahy v rámci pedagogického sboru jsou na vynikající úrovni. Nadšený tým pedagogů přispívá k pozitivnímu psychosociálnímu klimatu ve škole. K dobrým vztahům také přispěla školení, hrazená ze strukturálních fondů EU

3. Cíle programu

Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti dětí vůči sociálně patologickým jevům, vůči narůstajícímu nebezpečí šikany a kyberšikany, netolismu a permanentní informování žáků o nezávadném používání sociálních sítí a ICT technologií vůbec.

Obecné cíle našeho programu ve všech tématech primární prevence:

- zkoordinovat aktivity školy, žáků, rodičů, organizací
- zajistit odborné a průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků (dle pokynů MŠMT)
- preventivně působit v co nejširší oblasti (Prvouka, Člověk a jeho svět, Český jazyk, Tělesná výchova, Pracovní činnosti, Výtvarná výchova, Vlastivěda, Přírodověda)
- udržovat dobré vztahy mezi rodinou a školou
- začlenit žáky do volnočasových aktivit
- motivovat učitele ke spolupráci na programu
- vést žáky k sebevědomí, sebehodnocení, poznání sama sebe, k dovednostem řešit problémy
- motivovat a zapojovat rodiče do aktivit školy

Konkrétní cíle, kterých chceme dosáhnout:

1. Prevence šikany - posilování a rozvoj mezilidských vztahů

Prevence projevů xenofobie, rasismu, antisemitismu

- předcházet šikaně – jejím projevům, stádiím a formám
- předcházet projevům xenofobie, rasismu a antisemitismu
- upevňovat obecně uznávané hodnoty a postoje společenského života
- vyvracet předsudky a pěstovat úctu k životu
- posilovat a rozvíjet zdravé vrstevnické vztahy
- podporovat v žácích jejich přirozenou zvědavost a potřebu poznávat nové
- zajistit bezpečnost žáků o přestávkách a skrytých místech školy (např.dozorem)
- účinně a profesionálně postupovat při rozpoznání šikany v souladu s pokyny MŠMT
- šířit objektivní, pravdivé informace o extremistických organizacích, nebezpečných ideologiích, sektách, náboženstvích, apod.

Ukazatele úspěchu:

- mezi žáky nebují šikana
- žáci mají zdravé sebevědomí a pozitivní přístup k okolí a ostatním
- žáci samostatně myslí a rozhodují se, otevřeně říkají svůj názor, jsou tolerantní
- žáci mají zájem a potřebu pospolitosti třídy (společné akce, výlety,..)
- na půdě školy panuje důvěrná a bezpečná atmosféra
- žáci se zajímají o multikulturní společnost a postoje (rasismus, xenofobie...)
- žáci mají zájem o různá náboženství a kultury
- žáci jsou ochotni řešit své konflikty a nedorozumění dohodou a pod pedagogickým vedením najít řešení
- žáci jeví zájem o návštěvy odborníků

2. Prevence kriminality a delikvence (dle pokynu MŠMT), právní odpovědnost

- vysvětlit a popsat základní projevy kriminality a delikvence (krádeže, násilí, vandalismus,...)
- vysvětlit jednotlivé dílčí mechanismy a dynamiku trestných činů, přestupků (co se děje před, proč, co se děje potom, jak se cítí oběť,...)
- předkládat a vysvětlovat modelové situace a zasazovat chování ve vztahu k normalitě a společenské normě
- podporovat a zapojovat se do projektů realizovaných jinými subjekty (např. policií,...)
- zasvětit žáky do základních ustanovení Trestního zákoníku, Školního řádu, řádu obecně..
- zasadit se o to, aby žáci znali svá práva ve společnosti - dětská práva, Chartu práv dítěte, Ústavu ČR apod.
- upevňovat základní pravidla a hodnoty společenského chování
- předkládat vhodný vzor společenského chování, dbát na dodržování zákona a být morální podporou

Ukazatele úspěchu:

- žáci si jsou vědomi následků spáchání přestupku a trestného činu
- žáci znají školní řád a jsou srozuměni s důsledky případného porušení
- žáci respektují, znají základní lidská práva a hodnoty společenského chování
- žáci vědí, na koho se obrátit v případě potíží a to nejen na půdě školy
- škola nemá výskyt kriminality
- žáci mají důvěru v pedagogický sbor

3. Prevence záškoláctví

- minimalizovat počet zameškaných hodin
- posilovat hodnotu vzdělání
- postupovat podle ŠŘ a pokynů MŠMT při řešení neomluvené školní docházky
- spolupracovat s jinými subjekty na dodržování povinné školní docházky (sociální odbor, policie)

Ukazatele úspěchu:

- počet zameškaných neomluvených hodin je nulový
- žáci jeví zájem o výuku a jiné školní aktivity - cítí potřebu vzdělání
- škola má dobré vztahy s úřady a jinými subjekty

4. Zdravý životní styl

Prevence vzniku poruch příjmu potravy , Ekologie

- podporovat zdravý životní styl žáků – životospráva, duševní hygiena, režim dne, stres,...
- upevňovat kladný vztah ke svému tělu
- seznámit žáky s různými styly života – vrcholový sport, modelky (plastická chirurgie), vegetariánství, život v komunitách,...
- předcházet negativním vlivům médií a reklamy (tisk, TV, PC) – ideál krásy, odtržení od reality, módní trendy atd.
- předcházet vzniku poruch příjmu potravy – anorexie, bulimie, diety, obezita,...

- upevňovat a rozvíjet kladný vztah k životnímu prostředí – ekologii
- naučit žáky poskytnout první pomoc a orientovat se v integrovaném záchranném systému

Ukazatele úspěchu:

- žáci mají zájem o zdravý životní styl – účelně využívají svůj volný čas, umějí odpočívat – relaxovat...
- žáci dbají o svůj zevnějšek a tělo (aktivně sportují, vyhledávají pohyb...)
- žáci znají negativa a pozitiva různých stylů života
- žáci přemýšlí o vlivu medií a reklamy na jejich život a mají potřebu o tom diskutovat
- žáci mají kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí

5. Prevence virtuálních drog - patologického hráčství a závislosti na počítačových hrách

- seznámit žáky se základními pojmy virtuálních drog – TV, PC, Reality show, výherní automaty, sázení, počítačové hry, sociální sítě
- předcházet zdravotním, sociálním a psychickým poškozením v důsledku přílišného užívání virtuálních drog – znečitlivění, ztráta reality, snížení sebekontroly, násilí, závislost, gambling,...
- stanovit a posilovat v žácích pravidla pro užívání virtuálních drog
- podporovat počítačové hry, filmy s kladnými stránkami obsahu (postřeh, vědomosti, koordinace pohybů, soustředění...)

Ukazatele úspěchu:

- žáci znají základní pojmy, pozitiva a negativa virtuálních drog
- žáci si jsou vědomi pravidel pro užívání virtuálních drog a znají následky jejich porušování
- žáci nevyhledávají pouze hry s tematikou násilí, zabíjení a dalších kriminálních činů

Činnosti nutné k dosažení cíle

Do minimální prevence je zapojen každý pedagogický i nepedagogický pracovník naší školy a to v činnosti výchovné či vzdělávací.

4. Program

4.1 Škola a školní prostředí

Důležitým výchovným prvkem je školní a třídní prostředí. Zde tráví žáci hodně času, proto je snahou pracovníků školy i žáků, aby toto prostředí bylo co nejpříjemnější. Výzdoba a zařízení jsou tvořeny z velké části pracemi žáků (Vv, Pč, ŠD, keramický kroužek) a květinami

Žáci jsou pracovníky školy vedeni k udržování pořádku, odpovědnosti a spoluodpovědnosti. Sami žáci se starají o výzdobu školy, výzdobu tříd i chodeb.

4.2 Vzdělávání pedagogů

Pro vzdělávání pedagogů je využito pracovních a pedagogických porad, teambuidingů, tematických školení a dále různých seminářů, jejichž nabídky škola dostává.

4.3 Výuka

Pedagogové využívají v rámci výuky různé osvědčené metody (samostatná práce, diskuse,

besedy, sociální hry, obhajoba názorů, promítání, párová a skupinová práce, práce na projektech, výklad atd.). Výuka je genderově vyvážená. Všichni vyučující ve svých předmětech využívají vhodných témat k propagaci zdravého životního stylu, bezpečnosti práce a bezpečného a morálního chování vůbec.

Září

- 1. ročník: Prvouka – vztahy mezi členy rodiny, spolužáky
- 2. ročník: Prvouka – Cestou do školy
- 3. ročník: Čtení – Naše rodina – vztahy v rodině
- 3.-4.ročník: Bezpečnost na silnicích
- ŠD: Seznámení dětí, navazování nových přátelství

Říjen

- 3. ročník: Prv – Bezpečnost při pohybu v přírodě
- 4. ročník: Čtení – Vztahy ve třídě
- ŠD: Spolupráce, řešení případných konfliktů

Listopad

- 1. ročník: Prvouka – Bezpečnost při pohybu na veřejných prostranstvích
- 2. ročník: Čtení – O vráně, sýru a lišce
- 3. ročník: Čtení – Pýcha třídy - šikana
- 4. ročník: Přírodověda – Práva dítěte
- ŠD: Pomoc slabším kamarádům

Prosinec

- 2. ročník: Prvouka – Povinnosti členů rodiny, Čítanka – Krtek a Vánoce
- ŠD: Seznámení s ván. tradicemi, tlumení rozdílů mezi dětmi z různých sociálních vrstev

Leden

- 2. ročník: Český jazyk – Zdravý a nezdravý život, Prv – nemoci - prevence
- 3. ročník: Sloh – výběr kamarádů z hlediska osobního bezpečí
- 4. ročník: Přírodověda - Výchova ke zdraví
- ŠD: V rámci her pomoc méně úspěšným žákům

Únor

- 1. ročník: Jazyk český – Odlišnosti mezi lidmi, rasová diskriminace, jednání s cizími lidmi
- 2. ročník: Prvouka – nebezpečné látky, ochrana životního prostředí
- ŠD: Tolerance a ohleduplnost dětí při zimních sportech

Březen

- 2. ročník: Prvouka – Živelné pohromy
- 3. ročník: Sloh – přivolání pomoci v situacích ohrožení
- 4. ročník: Přírodověda – Prevence zneužívání návykových látek, vztahy v rodině
- ŠD: Upevňování dobrých vztahů mezi dětmi

Duben

- 1. ročník: Prvouka – jezdíme na kole
- 3. ročník: Prvouka – práva a povinnosti dítěte
- ŠD: Orientace v dopravním provozu, řešení dopravních situací

Květen

- 2. ročník: Čtení – Srdce pro maminku, Prv – chráněné krajinné oblasti
- 3. ročník: Prvouka – volný čas
- ŠD: Den matek

Červen

- 3. ročník: Prvouka – první pomoc

- 4. ročník: Přírodověda – drogy, prevence před prázdninami
- ŠD: Poučení o bezpečnosti v době prázdnin, rizikovém chování a škodlivosti návykových látek

4.4 Aktivity ve škole

- a) Výchovný proces doplňujeme pravidelnými návštěvami divadel, kin a sportovních akcí.
- b) Pravidelně navštěvujeme Dopravní hřiště v Poličce
- c) Jednorázové a příležitostné aktivity (kulturní pořady, besedy) jsou využívány podle aktuální nabídky.
- d) Žáci se pod vedením učitelů pravidelně zúčastňují sportovních, vědomostních a uměleckých soutěží.
- e) Do výuky jsou zařazovány projekty
- f) Žáci jsou taktéž velice dobře vedeni v rámci hudební a výtvarné výchovy.

4.5 Prevence ve vyučovacích předmětech

Prevenci sociálně nežádoucích jevů věnována pozornost převážně v předmětech prvouka, čtení, pracovní vyučování, tělesná, hudební a výtvarná výchova. K probíraným tématům patří především: vztahy ve třídě, šikana, styk s cizími lidmi, rasismus, drogy, krádeže, vandalismus, ochrana zdraví, chování k postiženým lidem, chování na internetu.

Vyučující se zabývají nejen přímou primární prevencí, zaměřují se ale i na posilování pozitivních jevů v dětském kolektivu. Hlavně na rozvíjení dobrých vztahů a na spolupráci, toleranci, ochotě pomoci. Děti se učí vyjadřovat vlastní názor a naslouchat druhým.

4.6 Řešení přestupků

Školní řád zakazuje užívání a distribuci drog, pití alkoholu, kouření, hraní na výherních automatech a používání mobilních telefonů a osobních tabletů. Se školním řádem a sankcemi za jeho porušení jsou seznámeni žáci i rodiče. V případech, kdy selže prevence ve škole, a vyskytnou se žáci, kteří budou podezřelí ze zneužívání návykových látek, dealerství apod., bude přistoupeno k následujícím opatřením:

- individuální rozhovor se žákem, podle zjištěných informací, dále spolupráce s rodinou, popř. doporučení kontaktu s odborníky (PPP)
- v případě nezájmu rodičů uvědomění sociálního odboru, odd. péče o dítě
- v případě dealerství oznámení věci Policii ČR

4.7 Úkoly na další období

- a) prohloubit a zkvalitnit spolupráci s rodiči
- b) pokračovat ve vzdělávání pedagogů
- c) pokračovat v rozvíjení toho, co se v uplynulých letech osvědčilo

5. Závěr

Na realizaci programu se budou podílet všichni vyučující.

Materiální a finanční zabezpečení programu bude realizováno ve spolupráci s OÚ Korouhev a sponzorskými dary.

5.1 Důležité kontakty

- Linka bezpečí (nonstop, bezplatná) 116 111
- Linka důvěry dětí a mládeže (nonstop) 241 484 149
- Vzkaz domů (dítě na útěku) 800 111 113
- PPP Ústí nad Orlicí 465 521 296
- Krizové centrum Svitavy 461 321 100, 461 321 200
- Policie ČR, pobočka Polička 974 578 731
- OSPOD Svitavy 461 550 212

Webové stránky

- www.linkabezpeci.cz
- www.pppuo.cz
- www.drogovaporadna.cz
- www.prevcentrum.cz
- www.sikana.cz
- <https://www.policie.cz/clanek/preventivni-informace-sikana.aspx>
- www.nasedite.cz

Zpracovala Mgr. Veronika Jílková

V Korouhvi září 2021